

Protocol medische handelingen

Anne Frank Montessorischool Doesburg
Anne Frankschool Ellecom

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Soorten medische handelingen op school
 - a. Voorbehouden handelingen volgens de wet BIG
 - b. Overige medische handelingen
2. Medicijnverstrekking en medisch handelen
 - 2.1 Het kind wordt ziek op school
 - 2.2 Het verstrekken van medicijnen op verzoek
 - 2.3 Het opbergen van medicijnen op school
 - 2.4 Het verrichten van voorbehouden medische handelingen

Bijlage 1 - Medisch handelen

Bijlage 2 - Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Bijlage 3 – Uitvoeren van medische handelingen

Bijlage 4 – Bekwaamheidsverklaring

Bijlage 5 – Handelen bij calamiteiten

Voorwoord

Leerkrachten op school worden regelmatig geconfronteerd met kinderen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn door een insectenbeet. Daarnaast krijgen leerkrachten in toenemende mate het verzoek van ouders of verzorgers om hun kinderen door de arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Een enkele keer wordt medisch handelen van leerkrachten gevraagd zoals het geven van sondevoeding of het geven van een injectie. Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap, zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van alledag op school en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn.

Het uitvoeren van medische handelingen op school brengt risico's met zich mee, ook op juridisch gebied. Het is van belang dat er in deze situaties zorgvuldig gehandeld wordt, vandaar dit protocol dat is bedoeld als leidraad voor bestuur, directie en medewerkers op onze school.

In de bijlagen bij dit protocol zijn toestemmingsformulieren bijgevoegd. Deze worden, indien nodig, voorgelegd aan ouders ter ondertekening en aan de arts (in geval van een bekwaamheidsverklaring voor een BIG-handeling; wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).

1. Soorten medische handelingen op school

a. Voorbehouden handelingen volgens de wet BIG

Voorbehouden handelingen volgens de wet BIG geldt mogen slechts worden uitgevoerd door een beperkt aantal beroepsbeoefenaren (zoals artsen, tandartsen). Hieronder vallen bijvoorbeeld het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding. Wie niet zelfstandig bevoegd is, mag alleen in opdracht en onder voorwaarden een voorbehouden handeling uitvoeren. De bekwaamheid van de uitvoerder is de belangrijkste voorwaarde waaraan altijd moet worden voldaan.

Het delegeren van deze voorbehouden handelingen aan leerkrachten kan bij uitzondering plaatsvinden. Dit moet met grote zorgvuldigheid worden omgeven. Dit heeft echter niet het gevolg dat de leerkracht niet meer aansprakelijk is voor zijn handelen; deze blijft aansprakelijk voor zijn eigen handelen.

De leerkracht kan een gedegen instructie krijgen hoe hij de BIG-handeling moet uitvoeren van een BIG-geregistreerde professional (meestal de behandelend arts of verpleegkundige). Daarna kan een arts kan een leerkracht handelingsbekwaam achten en deze bekwaamheid ondersteunen met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. De arts is dan mede verantwoordelijk. De leerkracht kan daarna met toestemming van de ouders deze voorbehouden handelingen uitvoeren, mits hij zichzelf daartoe ook handelingsbekwaam acht.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, stel u dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand heeft, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind. Meld verder bij welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn.

b. Overige medische handelingen

Het geven van medicijnen, zoals 'paracetamol' of andere medicijnen, bijvoorbeeld een zetpil bij een epilepsieaanval, het behandelen van een insectenbeet met bijvoorbeeld azaron, etc. Vereist hierbij is dat diegene die de handeling uitvoert zichzelf handelingsbekwaam acht.

De wet BIG is niet van toepassing indien er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen.

2. Medicijnverstrekking en medisch handelen

Leerkrachten worden regelmatig geconfronteerd met kinderen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgen leerkrachten steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Een enkele keer wordt medisch handelen van leerkrachten gevraagd zoals het geven van sondevoeding of het geven van een injectie.

2.1. Het kind wordt ziek op school

Indien een kind ziek wordt of een ongeluk krijgt op school, moet de leerkracht direct bepalen hoe hij/zij moet handelen. Een kind kan tijdens de lessen last krijgen van hoofd-, buik-, of oorpijn. Ook kan het kind bijvoorbeeld door een insect gestoken worden. Een leraar mag dan niet zonder toestemming of medeweten van ouders medicatie toedienen. Wel zal de leerkracht de eerste hulp kunnen bieden en verzorging kunnen geven (zoals wondverzorging en behandeling van een insectenbeet) (zie bijlage 1).

In zijn algemeenheid is een leerkracht niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootste mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet.

De leerkracht zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er dient te gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald, of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?).

Ook wanneer een leerkracht inschat dat het kind met een eenvoudig middel geholpen kan worden, is het gewenst om eerst contact te zoeken met de ouders. Indien mogelijk laten wij het kind zelf met de ouders bellen. Vraag daarna om toestemming aan de ouders om een bepaald middel te verstrekken. Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen medicijnen niet zonder toestemming van de ouders verstrekt worden. De leerkracht kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. De leerkracht raadpleegt bij twijfel altijd een arts.

2.2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens lessen. Bijvoorbeeld pufjes voor astma, antibiotica, of zepillen. Ouders kunnen aan de leerkracht vragen deze middelen te verstrekken. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk.

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

Wij leggen schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden (zie bijlage 2). Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode, moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is als ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

2.3. Het opbergen van medicijnen op school

Medicijnen dienen op een kind-veilige plek bewaard te worden en mogen niet onbeheerd in de school achterblijven. De verantwoordelijkheid voor de bruikbaarheid van de medicijnen en de juistheid van de gegevens ligt bij de ouders.

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt.

2.4. Het verrichten van voorbehouden medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan directie en leerkrachten vragen voorbehouden medische handelingen te verrichten. In het algemeen worden deze handelingen door de Stichting Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht.

Wanneer het delegeren van het uitvoeren van een medische handeling aan een leerkracht wordt overwogen, zullen ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders en behandelend arts kan een schoolleiding of leerkracht niets doen (zie bijlage 3 en 4).

De leerkracht moet een gedegen instructie krijgen hoe hij de voorbehouden handeling moet uitvoeren van een BIG-geregistreerde professional (meestal de behandelend arts of verpleegkundige). Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling moet door deze BIG-geregistreerde professional schriftelijk worden vastgelegd (met handtekening) in een bekwaamheidsverklaring (zie bijlage 4). Op deze manier wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en directie gewaarborgd.

Bij het inschrijfformulier worden de bijlagen 1 en 2 aan de ouders van een nieuw kind op onze school uitgereikt.

Bijlage 1 moet altijd worden ingevuld en bijlage 2 wordt ingevuld indien van toepassing op medicijnverstrekking voor het kind.

Bijlage 1 Medisch handelen

Verklaring: Toestemming tot handelwijze voor als het kind ziek wordt op school

Het kan voorkomen dat uw kind tijdens het verblijf op school ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt gestoken etc. Als deze situatie zich voordoet zal de leerkracht een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een paracetamol, of dat een arts geconsulteerd moet worden. In ieder geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, personen.

Als u met hiervoor genoemde handelwijze akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

naam leerling:

geboortedatum:

adres:

postcode en plaats:

naam ouder(s)/verzorger(s):

telefoon thuis:

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

Te waarschuwen persoon, indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:

Naam:

telefoon thuis:

telefoon werk:

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:

naam leerling:

geboortedatum:

- MEDICIJNEN: naam:

.....

- ONTSMETTINGSMIDDELEN: naam:

.....

- ZELFZORGMIDDELEN tegen bijvoorbeeld insectenbeten: naam:

.....

- PLEISTERS: naam:

.....

- OVERIG: naam:

.....

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

.....

.....

.....

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie of leerkracht van uw kind?

Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende naam:.....

Ouder/verzorger van:

plaats:

datum:

Handtekening:

Bijlage 2 - Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Verklaring: Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

naam leerling:

geboortedatum:

adres

postcode en plaats:

naam ouder(s)/verzorger(s):

telefoon thuis:

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

.....
.....

Naam van het medicijn:

.....
.....

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

..... uur / uur / uur / uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn:

.....
.....

Wijze van toediening:

.....
.....

Wijze van bewaren:

.....
.....

Controle op vervaldatum door: (naam)

functie:

Ondergetekende, ouder/verzorger van het kind, geeft hiermee aan de school, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

naam:

ouder/verzorger:

plaats

datum:

Handtekening:

Bijlage 3 - Uitvoeren van voorbehouden medische handelingen

Verklaring: Toestemming tot het uitvoeren van voorbehouden medische handelingen (BIG)

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische voorbehouden handeling' op school bij:

naam leerling:

geboortedatum:

adres:

postcode en plaats:

naam ouder(s)/verzorger(s):

telefoon thuis:

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

naam medisch contactpersoon:

telefoon:

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij dit kind nodig is:

.....
.....

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

.....
.....

De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

..... uur / uur / uur /uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....
.....

manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

.....
.....

Eventuele extra opmerkingen:

.....
.....

Bekwaamheidsverklaring aanwezig (omcirkelen hetgeen van toepassing is): ja / nee

Instructie medisch handelen

Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op

(datum).....

Door:

naam:

functie.....

naam instelling:

Aan:

naam:

functie:

naam en plaats school:

Ondergetekende:

naam:

ouder/verzorger:

plaats:

datum:

Handtekening:

Bijlage 4 - Bekwaamheidsverklaring

Uitvoeren van medische handelingen

Verklaring: Bekwaam uitvoeren van medische handelingen (BIG)

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

.....
.....
.....

verklaart dat,

(naam werknemer):

functie:

werkzaam aan/bij:

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.
De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

(naam leerling):

geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor dit kind noodzakelijk wegens:

.....
.....
.....

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop het kind op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

.....
.....
.....

Ondergetekende:

naam:

functie:

werkzaam aan/bij:

plaats:

datum:

Handtekening: